

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

SILESIA TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 10 000 egz.

Nr 10/55, październik 2015

**Za darmo komunikacją
we Wszystkich
Świątecznych!**

>>> str. 2

AKTUALNOŚCI

**Druga edycja
konkursu
„Motorniczy roku”**

>>> str. 3

PRZYSTANEK HISTORIA

**Śródmiejskie
ślady historii**

>>> str. 6-7

ROZMAITOŚCI

Zajezdnia pełna gości

>>> str. 11

**Jaką kartę
wybrać?**

>>> str. 8-9

Jedźmy razem

Przy realizacji naszego projektu inwestycyjnego, związanego z infrastrukturą tramwajową w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej korzystamy ze środków Unii Europejskiej i pieniędzy publicznych, których jesteśmy dysponentem. Fundusze te pozwalają na przeprowadzenie rozległych i gruntownych prac, które wydatnie poprawiają jakość komunikacji publicznej w naszym regionie. Prowadzone modernizacje bez wątpienia przyczyniają się także do pozytywnej zmiany wizerunku infrastruktury towarzyszącej - najbliższego otoczenia sieci torowisk i trakcji tramwajowej.

Unijna dotacja jest jednak obwarowana szeregiem wymogów, od których precyzyjnego wypełnienia uzależnione jest otrzymanie środków. Szczególne zobowiązania dotyczą egzekwowania od wykonawców, aby wykonywali prace sposobem zgodny z umowami oraz w sposób gwarantujący długoletnią bezawaryjną eksploatację zarówno wagonów tramwajowych, jak i torowisk. To jest jeden z podstawowych wymogów przy wydawaniu pieniędzy publicznych. Dlatego przez cały czas realizacji zadań objętych projektem, Tramwaje Śląskie S.A. dbają o to, by prace inwestycyjne przebiegały w sposób właściwy. Bywa jednak, że wyegzekwowanie właściwego zachowania wykonawców wymaga zdecydowanej i twardej postawy. Zdarza się również, że na przeszkodzie stają nam nieprzewidziane okoliczności. Angażując siły i środki do ich przezwyciężenia, możemy jedynie prosić naszych pasażerów, a także pieszych i zmotoryzowanych uczestników ruchu drogowego znajdujących się w rejonie prowadzonych prac o dodatkową dozę cierpliwości.

O tym, jak przebiegają roboty i jaki jest ich efekt szeroko informowaliśmy w trakcie Dnia Otwartego, który odbył się 19 września w Zakładzie Usługowo Remontowym w Chorzowie. Przyciągnął on wielu gości, dla których przygotowaliśmy sporo atrakcji. Relacja z Dnia Otwartego oraz raport z postępów prac na froncie robót znajdziecie Państwo wewnątrz tego wydania „Silesia Tram News”. Piszemy w nim ponadto m.in. o wdrażaniu Śląskiej Karty Usług Publicznych, a także o pierwszym, ale zapewne nie ostatnim, biegu na 15 kilometrów, wzdłuż trasy tramwajowej linii nr 15. Zapraszam do lektury.

Tadeusz Freisler
Prezes Zarządu Tramwaje Śląskie S.A.

Za darmo komunikacją we Wszystkich Świętych!

W związku z nadchodzącym dniem Wszystkich Świętych, KZK GOP zachęca do skorzystania z komunikacji miejskiej. W niedzielę 1 listopada wszyscy pasażerowie będą mogli podróżować wszystkimi liniami KZK GOP za darmo.

Decyzję o zwolnieniu z opłat za przejazd komunikacją miejską podjął Zarząd KZK GOP 20 października. Pomysłodawcą była Ruda Śląska. – Chcemy w ten sposób zachęcić mieszkańców aglomeracji do wybrania w tym dniu transportu publicznego – wyjaśnia Roman Urbańczyk, przewodniczący Zarządu KZK GOP. Ponieważ 1 listopada na drogach zwykle panuje bardzo duży ruch, zwłaszcza w okolicach cmentarzy, Związek od lat zachęca pasażerów, aby w tym dniu korzystali z dojazdu autobusami lub tramwajami. W tym celu pojazdy komunikacji miejskiej jeżdżą częściej i uruchamiane są dodatkowe linie. – Mamy nadzieję, że możliwość bezpłatnej podróży będzie dodatkowym argumentem za tym, aby skorzystać z przygotowanej oferty – wyjaśnia Roman Urbańczyk. We Wszystkich Świętych z obowiązku zapłaty za komunikację zwolnieni będą wszyscy pasażerowie, na wszystkich liniach kursujących na zlecenie KZK GOP.

Funkcjonowanie komunikacji

Przez dwa dni, w sobotę 31 października i w niedzielę 1 listopada br., komunikacja miejska będzie funkcjonowała według sobotnich rozkładów jazdy. W te dwa dni na wybranych liniach będą

obowiązywały specjalne rozkłady jazdy, oznaczone jako „Wszystkich Świętych”, dotyczące linii tramwajowych nr: 26, 27 i 38 oraz linii autobusowych nr: 6, 23, 25, 39, 44, 70, 72, 76, 109, 140, 154, 160, 175, 201, 236, 288, 603, 606, 616, 634, 637, 673, 674, 720, 723, 807, 840, 901, 949, 969 i 973.

1 i 2 listopada linie tramwajowe nr: 3, 7, 14, 20 i 30 oraz linie autobusowe nr: 135, 230, 735 i T-5 będą kursowały według rozkładów jazdy na dni robocze. Specjalne rozkłady jazdy, oprócz zwiększenia częstotliwości, w niektórych przypadkach zakładają również zmianę trasy.

Linie cmentarne

Linie C1, C2, C3 i C4 będą 1 i 2 listopada wzmocniły komunikację do cmentarzy w Gliwicach. C1 połączy cmentarz Centralny z Trynkami, C2 – z placem Piastów, a C3 – pojedzie przez plac Piastów do cmentarza Lipowego. C4 będzie linią okrężną kursującą między placem Piastów a cmentarzem Lipowym i św. Wojciecha. Linia C5 w Katowicach zapewni dojazd do cmentarza komunalnego przy ul. Murckowskiej, przejeżdżając również w pobliżu cmentarzy na ulicach Francuskiej i Sienkiewicza. Linia C8 pojedzie z placu Wolności w Katowicach przez podziemny dworzec autobusowy do cmentarzy w Bogucicach i Szopienicach. Linia C6 będzie kursowała po Sosnowcu i Będzinie: sprzed cmentarza na Niwce, przez cmentarz komunalny przy ulicy Wojska Polskiego, cmentarz na Dańdówce, centrum Sosnowca, cmentarze przy ulicy Małobądzkiej w Będzinie do centrum Będzina. Linia nr C7 połączy cmentarze w Chorzowie Batorym (na ulicach Niedźwiedziniec i Granicznej), w śródmieściu Chorzowa (na ulicy Cmentarnej, Dąbrowskiego, Janasa, Łagiewnickiej, 3 Maja), w Chorzowie Starym (na ulicy Kalusa), w Michałkowicach (na ulicy Maciejkowickiej) oraz w śródmieściu Siemianowic Śląskich (na ulicach Michałkowickiej i Cmentarnej). Linia C10 zapewni mieszkańcom Knuruwa dojazd do cmentarza komunalnego przy ulicy Rakoniewskiego. Linią C11 będzie można dojechać w Czeladzi do cmentarzy na ulicy Wojkowickiej, Nowopogońskiej i Szybikowej.

Więcej szczegółów na stronie www.kzkgop.com.pl

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:

Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny:

Waldemar Kosior

Druk:

POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Druga edycja konkursu „Motorniczy roku”

Po raz drugi zapraszamy pasażerów do głosowania w konkursie na najlepszego motorniczego roku. Kto zostanie „Motorniczym roku 2015”? To zależy od Państwa!

Zachęcamy do oddawania głosów, wśród głosujących rozlosujemy nagrody rzeczowe. Szczegółowe informacje dotyczące plebiscytu i sposobu głosowania znajdują się na stronie internetowej Spółki: www.tram-silesia.pl.

email z treścią w temacie: **motorniczy4**
na adres: tramwaj@tram-silesia.pl

Agnieszka: - Swoją przygodę z tramwajami rozpoczęłam 8 lat temu, a zawód motorniczej wybrałam ponieważ lubię wyzwania, a nie jest to taka łatwa praca, jak mogłoby się wydawać - wymaga pełnej koncentracji, pewności siebie, podejmowania trafnych i szybkich decyzji.

email z treścią w temacie: **motorniczy1**
na adres: tramwaj@tram-silesia.pl

Łukasz: - Na stanowisku motorniczego pracuję od 8 lat. Pracę podjąłem po ukończeniu służby wojskowej. Co ciekawe, w wojsku jeździłem czołgiem typu PT 91, a w Tramwajach Śląskich nierzadko prowadzę tramwaj typu Pt 8, czyli popularnego Helmuta.

email z treścią w temacie: **motorniczy5**
na adres: tramwaj@tram-silesia.pl

Grzegorz: - Motorniczym jestem od 21 lat. Jakby tak policzyć, to w "bance" przesiedziałem ok. 40 tysięcy godzin. Lubię wykonywać tę pracę, a najbardziej cieszy mnie to, że mogę służyć ludziom.

email z treścią w temacie: **motorniczy2**
na adres: tramwaj@tram-silesia.pl

Tadek: - W firmie tramwajowej pracuję już od 34 lat. Moją dewizą jest zadowolony pasażer, który jest dla mnie dobrą zapłatą za moją pracę. W konkursie biorę udział po raz drugi.

email z treścią w temacie: **motorniczy6**
na adres: tramwaj@tram-silesia.pl

Przemek: - W Tramwajach Śląskich pracuję od 5 lat. Prywatnie interesuję się fotografią, podróżami oraz transportem i to ostatnie zainteresowanie skłoniło mnie do podjęcia pracy w tym zawodzie.

email z treścią w temacie: **motorniczy3**
na adres: tramwaj@tram-silesia.pl

Ania 1: - Pracę w Tramwajach Śląskich podjąłem 8 lat temu, gdyż pracował tu mój mąż. Wydawało mi się, że też poddam tej pracy i to się sprawdziło. W konkursie biorę udział, bo chciałam pokazać, że kobiety też dobrze radzą sobie w tym zawodzie.

email z treścią w temacie: **motorniczy7**
na adres: tramwaj@tram-silesia.pl

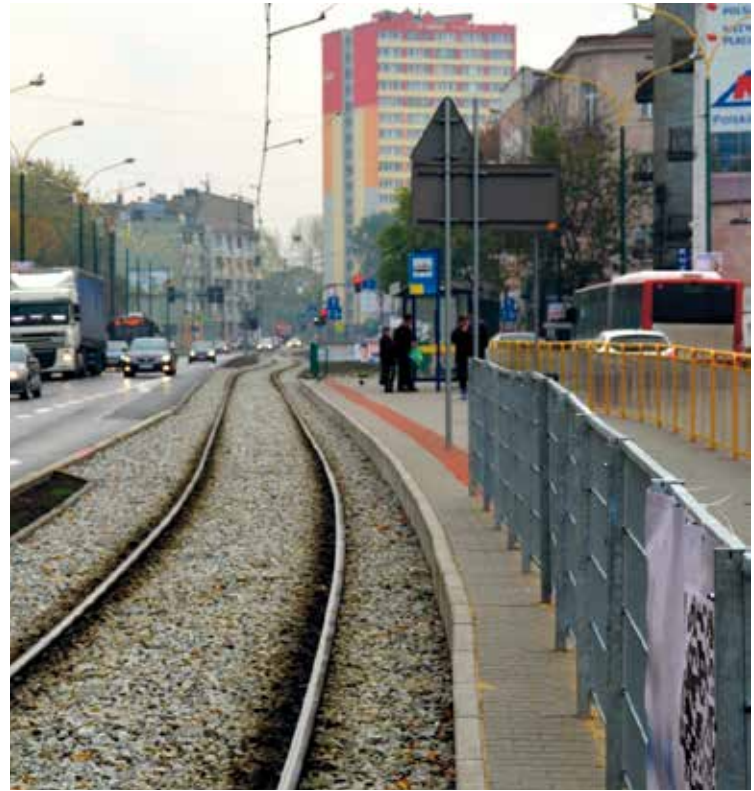
Ania 2: - Motorniczą jestem od 3 lat. Biorę udział w konkursie, żeby udowodnić, że - mimo krótkiego stażu pracy - posiadam odpowiednią wiedzę i umiejętności, aby konkurować ze starszymi koleżankami i kolegami.

Projekt inwestycyjny na ostatniej prostej

Dobiegają końca prace modernizacyjne realizowane na zlecenie Tramwajów Śląskich S.A. w ramach Projektu pn. „Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą”. Spośród 44 zadań infrastrukturalnych do zakończenia pozostało już tylko 5 zadań.

Zrealizowane są już w pełni dwa zadania taborowe - zakup 30 nowych tramwajów i modernizacja 75 eksploatowanych wcześniej przez Spółkę wagonów. W listopadzie zakończy się także dostawa kolejnych 12 nowych tramwajów dwukierunkowych. Cały projekt wart jest ponad 613 mln zł netto, a wartość dofinansowania środkami Unii Europejskiej wynosi obecnie 64,25%. - Czynimy starania, by dofinansowanie środkami unijnymi zostało zwiększone do poziomu 80% kosztów kwalifikowalnych projektu, na co są bardzo duże szanse. Przekładając to na liczby, wzrost dofinansowania wyniósłby blisko 100 mln zł, co pozwoliłoby w rezultacie na zmniejszenie obciążenia budżetów miast - mówi prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. Tadeusz Freisler.

Poza dostawami kolejnych nowych wagonów trwają prace na dwóch placach budowy w Chorzowie i dwóch w Zabrze. Na ul. Wolności w Chorzowie najbardziej zaawansowane są roboty od Świętochłowic do ul. Hajduckiej, gdzie tylko miejscami prace torowe jeszcze nie są zakończone. Na odcinku od ul. Hajduckiej do ul. Chrobrego trwa montaż torowiska. Niestety, ze względu na zastrzeżenia do jakości i wytrzymałości zastosowanych materiałów, które stanowią o trwałości torowiska, tymczasowo wstrzymane są prace na chorzowskim Rynku, jednak liczymy na to, iż niebawem na placu budowy roboty znów ruszą pełną parą. W Zabrzu Biskupicach od 5 października zawieszony jest ruch, co pozwoliło na znaczne przyspieszenie prac przy budowie nowych torów. Dzięki temu 31 października ruch tramwajów w Biskupicach zostanie wznowiony. W centrum Zabrze, wykonawca zakończył budowę pierwszego toru w ul. Wolności, na który przeniesiony został ruch tramwajów. Trwają prace przy modernizacji drugiego toru. Z kolei w ciągu ulic: Brysza, pl. Krakowski, Lutra kończy

Sosnowiec, ul. Sienkiewicza.

się już montaż szyn. W kolejne trzy soboty prowadzone będą jeszcze prace przy montażu nowej sieci trakcyjnej na nowych słupach wzdłuż ul. Armii Krajowej w Chorzowie. Rozpoczęła się też realizacja ostatniego zadania jakim jest modernizacja układów sterowania ruchem tramwajowym. Wykonawca montuje już nowe urządzenia, dzięki którym zdalnie będzie można sterować zwrótnicami. Pozostałe zadania inwestycyjne są już zakończone.

- Myślę, że pozytywne efekty przeprowadzonych prac już są wyraźnie dostrzegalne nie tylko przez pasażerów tramwajów ale również mieszkańców budynków usytuowanych w pobliżu torowisk i kierowców. Jakość naszych usług, w tym poziom bezpieczeństwa i komfort podróży, znacznie wzrosły i liczymy na to, że w ślad za tymi zmianami zwiększy się również liczba pasażerów korzystających z komunikacji tramwajowej - podkreśla prezes Tadeusz Freisler. Kończący się projekt pn. „Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą” współfinansowany przez Unię Europejską to jednak nie koniec aktywności Tramwajów Śląskich w sferze poprawy jakości usług. Spółka przygotowuje się do realizacji kolejnego projektu modernizacji i rozbudowy sieci tramwajowej w aglomeracji.

Zakup 12 nowych wagonów tramwajowych

Firma Modertrans dostarczyła 9 nowych wagonów tramwajowych Skarbek do zajezdni Rejonu nr 3 w Bytomiu. 8 z nich przeszło już procedurę odbiorową - kolejny odbiór jest prowadzony. 1 wagon został już przewieziony do zajezdni Rejonu nr 1 w Będzinie.

Chorzów, ul. Chrobrego.

Chorzów, ul. Wolności.

Chorzów, ul. Wolności.

Zabrze, pl. Krakowski.

Zabrze, ul. Wolności.

Zabrze, skrzyżowanie ul. Brysza i Wolności.

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

Chorzów:

- Na ul. Wolności gotowy jest tor od granicy z miastem Świętochłowice do DTS. Od DTS do ul. Hajduckiej gotowe jest torowisko poza mijanką przy ul. Spółdzielczości (tu trwają prace kanalizacyjne na zlecenie chorzowskiego MZUiM). Na skrzyżowaniu ul. Hajduckiej i ul. Wolności zakończyły się roboty wodno-kanalizacyjne i ziemne – trwa betonowanie płyty skrzyżowania. Na odcinku od skrzyżowania z ul. Hajducką do ul. Chrobrego torowisko jest zmontowane i przygotowane do asfaltowania.
- Prace na Rynku zostały wstrzymane ze względu na zastrzeżenia zamawiającego co do jakości użytych materiałów. Trwają negocjacje

z wykonawcą w sprawie sposobu rozwiązania problemu, w które zaangażowani są projektanci i inżynier kontraktu.

- Zadanie realizowane na terenie Zakładu Usługowo Remontowego w Chorzowie – wykonana została całość robót, trwają prace odbiorowe.
- Wzdłuż ul. Armii Krajowej w Chorzowie na odcinku od skrzyżowania z ul. Gałęzki do granic miasta Świętochłowice na nowych słupach trakcyjnych montowana jest nowa sieć.

Sosnowiec:

- Zakończone zostały wszystkie prace odbiorowe na modernizowanych odcinkach torowisk.

Zabrze:

- Na ul. Bytomskiej wykonawca wykonał wszystkie prace torowe i na 31 października planowane jest wznowienie ruchu tramwajowego. Wykonawca będzie prowadził prace wykończeniowe.
- Na całości zadania w ul. Brysza, Lutra i pl. Krakowski dobiega końca montaż szyn na płycie betonowej.
- Gotowy jest jeden tor na ul. Wolności, na który przeniesiony został ruch tramwajowy. Wykonawca przystąpił do prac rozbiórkowych i ziemnych na drugim torze.

Sosnowiec, zmodernizowany układ torowy na skrzyżowaniu ul. Piłsudskiego i 3 Maja.

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane z Projektami pn.: *Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą* oraz *Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą – etap II* realizowanymi przez Tramwaje Śląskie S.A., są współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko.

Śródmiejskie ślady historii (cz. 2)

Kontynuujemy nasz spacer po południowej części Katowic, która rozciąga się za torami linii kolejowej. Doskonale są tu widoczne efekty dynamicznego rozwoju miasta, jaki miał miejsce na przełomie XIX i XX wieku, a także zmiany, jakie zaszły po I wojnie światowej i plebiscycie.

Wędrowkę rozpoczynamy od dojazdu jedną z linii tramwajowych: 6, 14, 16, kursujących z Rynku do placu Karola Miarki. Następnie dochodzimy do ul. Jana Kochanowskiego, gdzie podziwiać możemy liczne kamienice pochodzące z końca XIX i początku XX stulecia. Na szczególną uwagę zasługuje kamienica stojąca na narożniku ulic Kochanowskiego, Wojewódzkiej oraz Plebiscytowej, wzniesiona w 1900 r. w stylu modernistycznym, z wieloma elementami dekoracyjnymi. Dawniej działał tu m.in. jeden z wielu katowickich hoteli o nazwie Dom Niemiecki (Deustches Haus). W latach 1920-1921, w części od strony ul. Plebiscytowej, mieścił się Polski Komitet Plebiscytowy (stąd nazwa ulicy). Po przeciwnej stronie kamienicy, przy ul. św. Jana 24, widoczny jest gmach dzisiejszego kinoteatru „Rialto”. Ten klasycyzujący budynek wzniesiono w 1912 r. dla Martina Tichauera i Bertholda Kochmanna, którzy od początku istnienia obiektu prowadzili w nim działalność kulturalno-oświatową. Pierwotnie w sali było 800 miejsc siedzących, znajdowało się tu także podium dla orkiestry. Po modernizacji, którą ukończono we wrześniu 2005 r., kinoteatr ma 440 miejsc i scenę.

Stąd na chwilę warto się udać na ul. Plebiscytową, gdzie pod nr 3 zobaczyć można budynek

Na trasach linii Tramwajów Śląskich S.A. nie brakuje atrakcji – ciekawych miejsc i pamiątek historycznych, zabytkowych obiektów architektury miejskiej, przemysłowej czy sakralnej, a także pomników upamiętniających osoby i wydarzenia, które w sposób szczególnie zapisały się w dziejach naszego regionu. Przedstawiamy je w tym cyklu.

dawnej siedziby Wielkiej Orkiestry Polskiego Radia, Radiowego Domu Muzyki, a obecnie prywatnego klubu muzycznego. Wracając ponownie na ul. Wojewódzką, po prawej stronie dostrzeżemy zabudowania Państwowej Straży Pożarnej, wzniesione w połowie XIX wieku, a niedawno zmodernizowane. Na uwagę zasługują elementy dekoracyjne budynku, w postaci kilku plafonów z symbolami strażackimi. Dalej, po prawej stronie ul. Wojewódzkiej, mieści się interesujący obiekt biurowy, a także tzw. Dom Profesorów Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych. Ten modernistyczny budynek wzniesiony został w latach 1929-1931, wg projektu Eustachego Chmielewskiego. Równie ciekawa architektonicznie jest willa Heinricha Gerdesa, wykonana z czerwonej cegły elewacyjnej w 1896 r. wg projektu Feliksa Schustera. Budynek nakryty został charakterystycznym, mansardowym dachem.

Na skrzyżowaniu ul. Wojewódzkiej z ul. Francuską znajduje się budynek

wybudowany dla Towarzystwa Czytelni Ludowych, jako tzw. Dom Oświatowy w latach 1930-1934, w stylu funkcjonalistycznym, wg projektu Stanisława Tabeńskiego i Józefa Rybackiego. W latach 1934-1998 działała tutaj Biblioteka Śląska, która jest najstarszą tego typu placówką w województwie (początkowo funkcjonowała pod nazwą Biblioteka Sejmu Śląskiego, od 1936 r. nosiła nazwę Śląska Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, a od 1952 r. nosi obecną nazwę). W 1998 r. zbiory przeniesione zostały do nowego budynku przy Placu Rady Europy.

Na trasie naszego spaceru nie może zabraknąć ul. ks. Józefa Szafranka, gdzie w zabytkowej kamienicy ma swoją siedzibę Muzeum Historii Katowic. Pierwotnie, od 1979 r., placówka ta działała pod nazwą Społeczna Izba Muzealna, a od 1981 r. była oddziałem Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. W 1983 r. powołano samodzielne Muzeum Historii Katowic, prowadzące m.in. działy historii, sztuki, etnologii, teatru, filmu, fotografii oraz grafiki. Przed gmachem stoi rzeźba Stanisława Ignacego Witkiewicza, autorstwa Tomasza Wenklara, którą odsłonięto w 2007 r. Dzieło nawiązuje do znajdujących się w muzeum 26 pastelowych portretów, tzw. Asymetrycznej Damy, podobizn

Gmach Biblioteki Śląskiej przy Placu Rady Europy.

Kinoteatr RIALTO.

jednej modelki - Eugenii Wyszomirskiej-Kuźnickiej - wykonanych przez Witkacego.

Wychodząc z ul. ks. Szafranka docieramy do zabudowań Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego. Kompleks ten składa się z kilku obiektów. Starsze zabudowania, wzniesione zostały w stylu neogotyckim w 1898 r., dla Królewskiej Szkoły Rzemiosł Budowlanych. Po prawej stronie widać zabytkowy budynek Wydziału Wokalno-Instrumentalnego, a także budynek Rektoratu Akademii, gdzie w latach 1922–1939 mieszkał marszałek Sejmu Śląskiego, Konstanty Wolny. W latach 1922–1929 w budynku tym miał swoją siedzibę Urząd Wojewódzki Śląski. Główny gmach, z charakterystycznymi neogotyckimi elementami dekoracyjnymi, na zapleczu połączony jest przestrzennym atrium z nowoczesnym budynkiem Centrum Nauki i Edukacji Muzycznej „Symfonia” z 2007 r., zaprojektowanym przez Tomasza Koniora i Krzysztofa Barysza. Obiekt mieści m.in. salę koncertową na 480 miejsc, sale wykładowe, bibliotekę i restaurację. Gmach użytkowany był od 1929 r. przez założone wówczas Konserwatorium Muzyczne, które po II wojnie światowej uzyskało status uczelni wyższej. Warto wspomnieć, że w budynku Akademii można zwiedzić Muzeum Organów Śląskich, które zgromadziło sporą kolekcję instrumentów organowych i dokumentów historycznych związanych z ich historią. Muzeum założył i opiekuje się nim znawca tematu prof. Julian Gembalski.

Dalej kierujemy się ul. Damrota do skweru im. Richarda Holtzega (lekarza, polityka i pierwszego przewodniczącego

Rady Miejskiej Katowic w latach 1866–1891), który pochowany został w 1891 r. na nieistniejącym już cmentarzu ewangelickim. Nekropolia ta ufundowana została w 1856 r. przez Friedricha Wilhelma Grundmanna, ówczesnego dyrektora generalnego majątku rodu Tiele-Winckler. Cmentarz zlikwidowano w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku, o czym informuje odsłonięty w 2002 r. pomnik. Przechodząc przez skwer dochodzimy do Placu Rady Europy i monumentalnego budynku Biblioteki Śląskiej. Nowoczesny obiekt został oddany do użytku w 1998 r. Jego kubatura wynosi aż 81 tys. m³, a powierzchnia użytkowa prawie 17,5 tys. m². Biblioteka posiada w swoich zbiorach ponad 2,3 mln woluminów. Z placu Rady Europy wracamy do ul. ks. K. Damrota i przechodząc przez cmentarz katolicki wychodzimy na ul. Francuską. Tutaj podziwiać możemy zabytkowe budynki szpitala dawnej Spółki Brackiej (dzisiaj Szpital Kliniczny im. dra Andrzeja Mieleckiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach) oddane do użytku w 1895 r. Z ul. Francuskiej udajemy się przez ul. Jagiellońską z powrotem do placu Karola Miarki.

**Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny**

Fragment kamienicy na rogu ul. Wojewódzkiej i Plebiscytowej.

Kamienica na rogu ul. Wojewódzkiej i Kochanowskiego.

Budynek Straży Pożarnej przy ul. Wojewódzkiej.

Fragment zabudowy ul. Francuskiej.

Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego – Wydział Wokalno-Instrumentalny (u góry) oraz Centrum Nauki i Edukacji Muzycznej „Symfonia” (z lewej).

Jaką kartę wybrać?

Śląska Karta Usług Publicznych jest kartą zbliżeniową. Będzie działać w całej sieci pojazdów KZK GOP, również tych kursujących na terenie gmin, które do projektu nie przystąpiły. Aby użyć karty, wystarczy przyłożyć ją na 1-2 sekundy do czytnika w pojeździe. Do wyboru są dwa rodzaje kart – spersonalizowana i niespersonalizowana.

Karta spersonalizowana

Karta zawiera dane użytkownika. Może z niej korzystać wyłącznie posiadacz karty. Można na niej kodować wszystkie rodzaje biletów okresowych imiennych. Kartę spersonalizowaną otrzymamy na pisemny wniosek, który można złożyć w punkcie obsługi klienta lub przez Internet (za pośrednictwem Portalu Klienta). Kartę odbierać można wyłącznie w wybranym punkcie obsługi klienta.

Dodatkowe formalności związane z wydaniem imiennej karty zrównoważone będą korzyściami. Na karcie spersonalizowanej możliwe będzie kodowanie uprawnień do ulg na przejazdy, dzięki czemu podczas kontroli biletowej nie trzeba będzie posiadać już przy sobie dokumentów potwierdzających prawo do zniżki. Co ważne, wydanie oraz wymiana (z przyczyn nieleżących po stronie użytkownika – na przykład

ZAMÓW KARTĘ SPERSONALIZOWANĄ

OSOBIŚCIE W POK	PRZEZ INTERNET
Wybierz Punkt Obsługi Klienta	Wejść na Portal Klienta – www.kartaskup.pl i wybierz opcję „Chcę mieć kartę”
↓	↓
Wypełnij wniosek – trzeba będzie podać swoje dane osobowe	
↓	
Do wniosku należy dołączyć zdjęcie. Powinno mieć format legitymacyjny. Nie mogą to być zdjęcia całej sylwetki, zbiorowe itp. W POK fotografię będzie można wykonać na miejscu, bez dodatkowych opłat	
↓	
Wybierz Punkt Obsługi Klienta, w którym chcesz odebrać swoją kartę	
↓	
	System poprosi o dokonanie wpłaty inicjalnej – 20 zł. Pieniądze zostaną przelane na konto nowej karty
↓	↓
Otrzymasz potwierdzenie złożenia zamówienia (standardowy czas oczekiwania to 1 dzień roboczy)	
↓	
Odbierz kartę w wybranym Punkcie Obsługi Klienta. Przy odbiorze należy mieć przy sobie dowód tożsamości. Tylko na tej podstawie pracownik wyda kartę imienną. Za wydanie pierwszej spersonalizowanej karty ŚKUP nic nie zapłacisz	
↓	
	Na koncie Twojej karty znajduje się kwota, która została wpłacona przy składaniu wniosku
↓	↓
Masz spersonalizowaną kartę ŚKUP. Będzie można ją doładować gotówką lub kupić i zakodować na niej bilet okresowy. Można również zakodować na niej prawo do ulg – na podstawie odpowiedniego dokumentu, np. legitymacji szkolnej, studenckiej lub legitymacji emeryta i rencisty itp.	

*UWAGA! Jeśli wniosek wypełniany jest w imieniu osoby trzeciej lub w jej imieniu chce się odebrać kartę, należy mieć przy sobie pełnomocnictwo własnoręcznie przez nią podpisane. Wzór pełnomocnictwa – załącznik nr 1 do Regulaminu Karty.

Fot. Arkadiusz Ławrynowicz

Jeden z punktów obsługi klienta

zakończeniu terminu ważności) imiennej karty będą bezpłatne. Jedynie przy wydawaniu duplikatu zgubionej lub zniszczonej karty pobrana zostanie kaucja.

Karta niespersonalizowana

Ta karta nie zawiera danych osobowych. Może z niej korzystać każda osoba, która w danej chwili dysponuje kartą. Koduje się na niej wyłącznie bilety okresowe na okaziciela. Kartę

można doładować gotówką lub kupić i zakodować na niej bilet okresowy. Karta niespersonalizowana wydawana jest bez dodatkowych formalności we wszystkich punktach obsługujących ŚKUP (punkty obsługi klienta, punkty obsługi pasażera, stacjonarne automaty doładowania, sieć 800 kiosków). Przy jej wydawaniu pobierana będzie kaucja zwrotna (20 złotych). Do zwrotu kaucji wymagany jest paragon, jako dowód zakupu.

JAK ZAMÓWIĆ KARTĘ NIESPERSONALIZOWANĄ

Wybierz:
 – Punkt Obsługi Klienta
 – Punkt Obsługi Pasażera
 – Stacjonarny Automat Doładowania (biletomat ŚKUP)
 – Punkt doładowań kart ŚKUP (800 punktów, m.in. w sieci Kolporter)

Kup niespersonalizowaną kartę ŚKUP – koszt kaucji zwrotnej to 20 zł

WAŻNE! Zachowaj potwierdzenie zakupu. Będzie ono potrzebne w przypadku blokowania karty lub przy zwrocie karty (na podstawie dowodu zakupu oddana zostanie kwota kaucji)

Kartę można doładować gotówką lub kupić i zakodować na niej bilet okresowy, ale wyłącznie na okaziciela. Karta jest gotowa do użycia

Jak będzie wyglądać karta śkup?

Śląska Karta Usług Publicznych przypominać będzie standardowe karty bankomatowe. Szczegółem wyróżniającą kartę ŚKUP będzie specjalne wycięcie, które ułatwi jej szybką identyfikację wśród wielu innych. Na awersie każdej karty umieszczone będą także logo ŚKUP, jej indywidualny numer oraz data ważności. Na karcie spersonalizowanej dodatkowo nadrukowana będzie fotografia jej użytkownika oraz jego imię i nazwisko. Na odwrocie znajdzie się numer rachunku, do którego jest przypisana oraz dane teleadresowe (numer telefonu na infolinii oraz adres Portalu Klienta).

Awers personalizowanej karty ŚKUP

Rewers obu kart ŚKUP

Gdzie doładować kartę?

Karty ŚKUP będzie można używać od listopada. Jako pierwsza uruchomiona zostanie funkcja zakupu elektronicznego biletu okresowego. Przed pierwszym użyciem karty trzeba będzie zakodować na niej wybrany bilet abonamentowy (okresowy).

Jak kupić bilet?

Bilety można kupować w punktach obsługi klienta, punktach obsługi pasażera oraz punktach wyposażonych w moduły do obsługi systemu ŚKUP – wystarczy wskazać pracownikowi wybrany przez siebie bilet, a zostanie on zapisany na karcie. Bilet okresowy można też kupić w automatach biletowych ŚKUP. Płatności można dokonywać zarówno gotówką, kartą płatniczą, jak i przez Internet (za pośrednictwem Portalu Klienta, kartaskup.pl). Po zalogowaniu się na konto karty należy wybrać opcję „zakup biletu” i określić jego rodzaj.

Kasowanie biletów

Podczas wsiadania każdy pasażer zobowiązany będzie przyłożyć kartę do czytnika umieszczonego przy wejściu do pojazdu (ponieważ Śląska Karta Usług Publicznych będzie kartą zbliżeniową, zajmie to tylko 1-2 sekundy). Ponowne przyłożenie karty do czytnika przy wychodzeniu z pojazdu będzie dobrowolne. Osoby, które regularnie będą dokonywać tej czynności, będą miały możliwość tańszego podróżowania.

Anna Koteras

Lista punktów obsługi pasażera (POP)

LP	Miasto	Adres	Godziny otwarcia
1.	KATOWICE	pl. W. Szewczyka 2 (dworzec kolejowy)	Pn.-Pt. od 8 do 18; Sob. od 9 do 15
2.	KATOWICE	ul. Pocztowa 10	Pn.-Pt. od 8 do 18; Sob. od 9 do 14
3.	KATOWICE	ul. Barbary 21a (siedziba Biura KZK GOP)	Pn.-Pt. od 7 do 15
4.	SOSNOWIEC	ul. Warszawska 3/17 (podziemny pasaż przy dworcu)	Pn.-Pt. od 8 do 18; Sob. od 9 do 14
5.	GLIWICE	pl. Piastów 2	Pn.-Pt. od 8 do 18; Sob. od 9 do 14
6.	BYTOM	pl. M. Wolskiego (dworzec autobusowy)	Pn.-Pt. od 8 do 18; Sob. od 9 do 14
7.	CHORZÓW	Rynek 8/1	Pn.-Pt. od 8 do 18; Sob. od 9 do 14

Lista punktów obsługi klienta (POK)

LP	Miasto	Adres	Partner
1.	KATOWICE	ul. Kościuszki 23	SK Bank
2.	DĄBROWA GÓRNICZA	ul. Adamieckiego 11a/1	SK Bank
3.	GLIWICE	ul. Zwycięstwa 4	SK Bank
4.	SOSNOWIEC	ul. Modrzejowska 22	SK Bank
5.	BYTOM	Rynek 22	SK Bank
6.	BĘDZIN	ul. Piłsudskiego 8	Kolporter
7.	BYTOM	ul. Nickla 121	Kolporter
8.	BYTOM	ul. Piekarska 5	Kolporter
9.	CHORZÓW	ul. 16 Lipca 33	Kolporter
10.	CHORZÓW	ul. 11 Listopada 42	Kolporter
11.	CZELADŹ	ul. Będzińska 80	Kolporter
12.	DĄBROWA GÓRNICZA	ul. 3 Maja 16	Kolporter
13.	GLIWICE	ul. Czapli 24	Kolporter
14.	GLIWICE	ul. Pod Murami 4	Kolporter
15.	IMIELIN	ul. Dunikowskiego 8	Kolporter
16.	JAWORZNO	ul. Grunwaldzka „przystanek Centrum”	Kolporter
17.	JAWORZNO	ul. Grunwaldzka 237	Kolporter
18.	KATOWICE	ul. Chorzowska 107	Kolporter
19.	KATOWICE	ul. Przemysłowa 3	Kolporter
20.	KATOWICE	ul. Wojciecha 3	Kolporter
21.	KATOWICE	ul. Bażantów 2 (CH Bażantowo)	Kolporter
22.	KNURÓW	ul. Kosmonautów 18	Kolporter
23.	MYSŁOWICE	ul. Katowicka 75	Kolporter
24.	MYSŁOWICE	ul. Grunwaldzka 2A	Kolporter
25.	PIEKARY ŚLĄSKIE	ul. Śląska 1	Kolporter
26.	PYSKOWICE	ul. Wyszyńskiego 23	Kolporter
27.	RADZIONKÓW	ul. Knosały 61a	Kolporter
28.	RUDA ŚLĄSKA	ul. 1 Maja 370	Kolporter
29.	RUDA ŚLĄSKA	ul. Planty Kowalskiego 1	Kolporter
30.	SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE	ul. Powstańców 22	Kolporter
31.	SOSNOWIEC	ul. Staszica 8B	Kolporter
32.	SOSNOWIEC	ul. 1 Maja 6	Kolporter
33.	SOSNOWIEC	ul. Koszalińska 1a	Kolporter
34.	ŚWIĘTOCHŁOWICE	ul. Bytomska/Chorzowska	Kolporter
35.	TYCHY	ul. Konfederatów Barskich 19	Kolporter
36.	TYCHY	al. Dąbrowskiego 87	Kolporter
37.	WOJKOWICE	ul. Sobieskiego 365	Kolporter
38.	ZABRZE	ul. Plutonowego Szkubacza 1	Kolporter
39.	ZABRZE	ul. Chopina 28	Kolporter
40.	ZABRZE	ul. Wolności/Św. Barbary	Kolporter

Pobiegli wzdłuż linii nr 15

180 biegaczy z 4 krajów stanęło na starcie biegu „15tka z Sosnowca do Katowic”, który odbył się w niedzielę 20.09.2015 r. w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu. Najszybszy na 15-kilometrowej trasie był Kamil Czapla z Rybnika.

Biegacze dojechali na start tramwajami specjalnymi.

Walka z czasem rozpoczęła się od samego startu.

Na trasie biegu 15tka z Sosnowca do Katowic.

Spółkę Tramwaje Śląskie w biegu reprezentował Andrzej Lorencki – 13. w swojej kategorii wiekowej.

Na mecie biegu Tramwaje Śląskie promowały realizowany przez Spółkę projekt inwestycyjny współfinansowany przez Unię Europejską.

Miejsca na podium klasyfikacji generalnej także przypadły mężczyznom - drugi na metę dobiegł Tomasz Panchyrz z Chorzowa, a trzecie miejsce zajął Jakub Caban ze Szczekocin. Zanim jednak biegacze dotarli do mety, stawili się w biurze zawodów, zlokalizowanym w nowym gmachu Muzeum Śląskiego w Katowicach. Następnie z katowickiego Ronda uczestnicy biegu przewiezieni zostali nowymi tramwajami typu Twist, trasą linii nr 15 do Parku Sieleckiego w Sosnowcu, gdzie usytuowana była linia startu. Honorowymi starterami byli wiceprezydent Sosnowca Anna Jadynek i prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. Tadeusz Freisler.

Trasa prowadziła głównie wzdłuż tramwajowej linii nr 15, gruntownie zmodernizowanej w ramach projektu pn. „Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. - Trasa nie była najłatwiejsza, do tego wiatr wiał w twarz, więc było ciężko. Każdy biegł na miarę swoich możliwości - mówił zwycięzca biegu Kamil Czapla, który uzyskał czas 0:53:15. 49 sekund później linię mety przekroczył Tomasz Panchyrz, który był bardzo zadowolony z biegu: - To jest mój rekord życiowy na tym dystansie. Bardzo pozytywnie, super impreza - coś innego, coś

nowego. Bardzo fajna akcja z przewozem zawodników na linię startu tramwajami. Generalnie bardzo pozytywnie, cieszę się, że wystartowałem - uśmiechał się biegacz z Chorzowa.

Rywalizacja mężczyzn była bardzo zacięta, biegaczki podeszły do sprawy nieco inaczej: - Cały bieg biegłyśmy razem. Ewelina ciągnęła mnie... - Basia ciągnęła mnie... - A co jest najlepsze Basia jest z Sosnowca, a ja jestem z Katowic. - To była totalna integracja - mówiły na mecie Barbara Chrzanowska i Ewelina Puchała, które jako pierwsze panie wbiegły na metę, zlokalizowaną w katowickiej Strefie Kultury. W dodatku zrobiły to równocześnie, tym samym w kategorii kobiet zwyciężczyni były dwie. Na najniższym stopniu podium w tej kategorii stanęła Magdalena Soboszczyk ze Świętochłowic.

Wśród 180 biegaczy na starcie stanęło: 35 pań i 145 panów; 177 biegaczy z Polski, Rosjanin, Ukrainiec i Peruwiańczyk; 55 deklarowanych mieszkańców Sosnowca i 46 mieszkańców Katowic. W klasyfikacji końcowej znalazło się 158 biegaczy, w tym jedyny w stawce niepełnosprawny - Aleksander Suseł z Mikołowa, który dystans 15 kilometrów pokonał na wózku w czasie 1:46:14. Na mecie, najlepsi w poszczególnych kategoriach biegacze odebrali gratulacje i nagrody, które wręczali: wiceprezydent Sosnowca Anna Jadynek, naczelnik Wydziału Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Katowice Sławomir Witek i prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A. Tadeusz Freisler. Pełne wyniki biegu, a także fotograficzne i medialne relacje z imprezy znaleźć można na facebookowym profilu biegu: www.facebook.com/15tka. Organizatorzy już dziś zapraszają na przyszłoroczną - drugą edycję biegu, który ma się stać wydarzeniem cyklicznym.

Zajezdnia pełna gości

Dzień Otwarty Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie Batorym (19 września br.) przyciągnął tłumy zwiedzających.

Lokalizacja Dnia Otwartego zmienia się co roku, by mieszkańcy wszystkich części Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej mogli w swojej okolicy odwiedzić miejsce pracy tramwajarzy. Tym razem swoje bramy szeroko odślonił Zakład Usługowo Remontowy w Chorzowie Batorym. W tym roku przypada 85. rocznica powstania Warsztatów Tramwajowych, które – pod różnymi nazwami – przez wszystkie lata wspierają codzienne funkcjonowanie komunikacji tramwajowej w regionie.

Wśród wielu atrakcji Dnia Otwartego znalazły się: akcja wkolejania wykolejonego wagonu, pokaz odbicia zakładników z tramwaju, ćwiczenia ratownictwa medycznego, nauka jazdy tramwajem pod okiem instruktora, występy artystyczne. Wręczono również puchary zwycięzcom Turnieju Piłki Nożnej oraz nagrody w konkursie fotograficznym. Dla najmłodszych przygotowano gry i zabawy. A każdy, bez względu na wiek, mógł zatańczyć Zumbę czy posmakować prawdziwej wojskowej grochówki. - Stare auta i tramwaje mają bardzo ładny kształt, wyglądają jakby żyły naprawdę – zachwycił się Damian, jeden z młodszych zwiedzających. - Coś fajnego, można zobaczyć jak to wszystko wygląda od zalepca – dodaje Alina.

Tadeusz Freisler, prezes Zarządu Tramwajów Śląskich S.A., przyznaje, że rodzinna, piknikowa atmosfera i możliwość poznania pracy tramwajarzy od zalepca to ogromne zalety tej imprezy. – Wszystko to sprawia, że każdego roku w Dniu Otwartym odwiedzają nas nie tylko mieszkańcy naszej aglomeracji, lecz także miłośnicy komunikacji tramwajowej z innych regionów kraju, a nawet z państw sąsiednich.

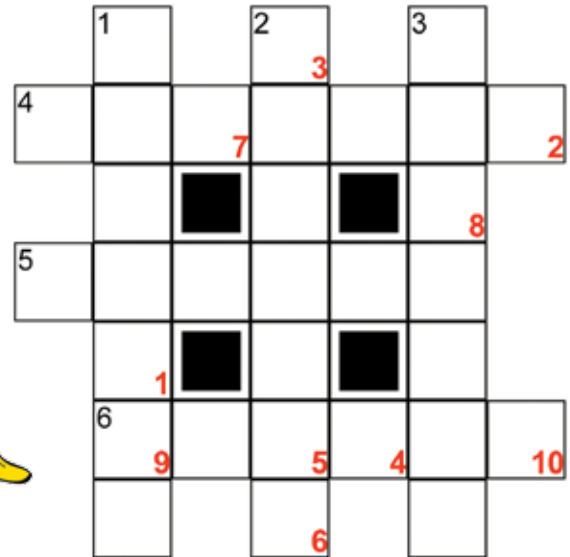
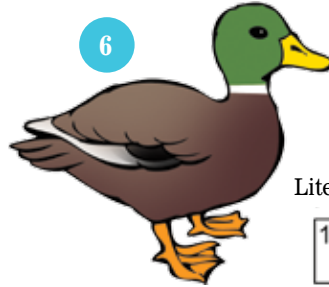
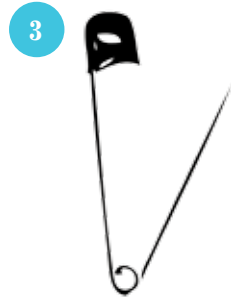
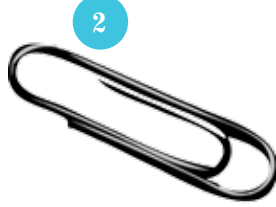
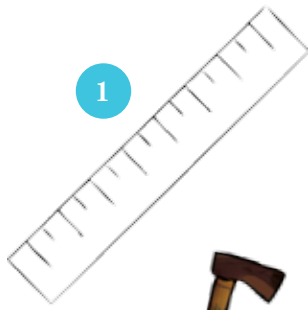
Jedną z większych atrakcji tegorocznego Dnia Otwartego była prezentacja najnowszego nabytku Tramwajów Śląskich – wagonu Moderus Beta. Imię dla 12 nowych tramwajów wybrali pasażerowie. Rozgrywka toczyła się pomiędzy Katarzynką a Skarbkiem. – Konkurencja była bardzo duża. W pierwszych dniach wynik głosowania oscylował wokół remisu, jednak później przewaga Skarbka zaczęła systematycznie rosnąć i ostatecznie ta propozycja zwyciężyła. Mam nadzieję, że będzie on nam służyć przez długie lata – mówi Tadeusz Freisler. Skarbki są wagonami dwukierunkowymi, ze środkowym członem niskopodłogowym i jednorazowo mogą przewieźć maksymalnie 198 pasażerów, w tym 46 na miejscach siedzących. Koszt zakupu 12 nowych wagonów wynosi 47,4 mln zł. Na torach pojawiają się już tej jesieni. – To bardzo ładny, nowoczesny tramwaj – zachwycali się pasażerowie. Goście mogli zwiedzać Warsztaty Tramwajowe do późnych godzin wieczornych. A estradowy show zakończył występ Mirka Jędrowskiego z zespołem.

Zdjęcia: Marcin Bulanda, Andrzej Zowada

Logogryf dla dzieci

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 10 utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Wśród najmłodszych czytelników, którzy nadesłały prawidłowe rozwiązania do 15 listopada na adres wydawcy rozlosujemy maskotkę ufundowaną przez Tramwaje Śląskie S.A. W tym miesiącu nagrodę wylosowała Maja Basak z Dąbrowy Górniczej. Gratulujemy!

Krzyżówka panoramiczna

Nie poziom i nie pion	Broń kowboja	Sucha trawa	Japońska wódka ryżowa	Pajda chleba	Ciastko z białek Wiejski fartuch	Był nim Szpicbródka
	Groźny narkotyk					
Poblże domu			Jaja plazów			
				Cel karawany Leci w pończosze		
Dokumenty Domino			Busola Rozpuszczalna kawa			
		Zagłębienie terenu Tyl siwka				Błaga, bluff (pot.)
Kuzyn żubra, z Ameryki				Śnieżny wzgórek		
			Upięte włosy		Choroba zakaźna; różyczka	
Kwota na metce Pracownicy				Idzie za pługiem		

Litery w kolorowej kolumnie utworzą rozwiązanie.

Wśród czytelników, którzy nadesłały prawidłowe rozwiązania do 15 listopada na adres wydawcy rozlosujemy nagrody w postaci biletu miesięcznego KZK GOP. W tym miesiącu bilet miesięczny wylosował Leszek Figiel z Bytomia. Gratulujemy!

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów. Rozwiązania można przysłać pocztą tradycyjną, pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl) lub dostarczać je osobiście. Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.